

Eich cyf/Your ref P-06-1405
Ein cyf/Our ref SM/10341/24

Carolyn Thomas AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deisebau

deisebau@senedd.cymru

27 Ionawr 2025

Annwyl Carolyn,

Deiseb P-06-1405 Mae eisiau ac mae angen uned Iechyd Meddwl â gwelyau i ddynion arnom ni yng Ngogledd Cymru

Diolch am eich llythyr dyddiedig 15 Tachwedd ynghylch y ddeiseb uchod, yn gofyn am ragor o wybodaeth am ddarparu cymorth iechyd meddwl aciwt 24/7 yng Nghymru.

Ers i'm rhagflaenydd ysgrifennu atoch ym mis Mawrth, rydym wedi parhau i ddatblygu ein dull gweithredu ar gyfer cymorth iechyd meddwl aciwt, sy'n cynnwys y gwasanaeth 111 pwysu 2 sydd bellach wedi cefnogi dros 130,000 o bobl.

Yn ogystal â'i gwneud yn haws cael cymorth, mae'n hanfodol ein bod yn parhau i godi ymwybyddiaeth ac yn cynyddu dealltwriaeth a thosturi o fewn gwasanaethau a chymdeithas yn gyffredinol, er mwyn i bobl deimlo'n hyderus i ofyn am gymorth ar adegau o angen, heb ofni stigma na beirniadaeth.

Yn 2023/24, parhaodd rhagor o waith sy'n canolbwyntio ar ddynion, drwy fod gweithdai a dargedir yn cael eu cynnal gan Weithrediaeth y GIG, yn ogystal â gweithio gyda grwpiau cymorth iechyd meddwl i ddynion ledled Cymru, a chynnal gweminar ar hunanladdiad ymysg dynion. Bydd cynhadledd genedlaethol arall ar hunanladdiad a hunan-niweidio yng Nghymru yn cael ei chynnal ym mis Mawrth 2025, gyda'r nod o sicrhau bod rhan o'r digwyddiad hwnnw'n canolbwyntio ar faterion sy'n ymwneud â hunanladdiad ymysg dynion.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Sarah.Murphy@llyw.cymru
Correspondence.Sarah.Murphy@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae'r byrddau iechyd hefyd yn darparu ystod o wasanaethau i ymateb i faterion iechyd meddwl aciwt. Mae'r rhain yn cynnwys darpariaeth i gleifion mewnol, timau ar gyfer datrys achosion argyfwng a darparu triniaeth yn y cartref, a gwasanaethau cyswllt seiciatrïg i'r rheini sy'n dod i mewn i adrannau brys ac argyfwng. Mae byrddau iechyd hefyd yn cynnig mannau diogel dynodedig i unigolion a gedwir gan yr heddlu o dan Adran 135 neu Adran 136 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl.

Mae'r byrddau iechyd yn darparu ystod o wasanaethau noddfa i bobl sydd mewn perygl o ddioddef argyfwng iechyd meddwl, gyda llawer o'r gwasanaethau hyn yn cael eu gweithredu gan ein partneriaid trydydd sector. Mae'r byrddau yn treialu darpariaeth debyg i bobl ifanc, ac rwyf wedi cynnwys dolen at y prosiect yn Abertawe/Castell-nedd a Phort Talbot er gwybodaeth ichi: [NWJCC Commissioned Sanctuary for Children and Young Opens Officially - Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru](#)

Rydym yn parhau â'n rhaglen waith sylweddol i wella gwasanaethau iechyd meddwl, sy'n cynnwys buddsoddiad o fwy na £2m yng Ngweithrediaeth y GIG i ysgogi gwelliannau o ran mynediad ac ansawdd. Mae hyn yn cynnwys canolbwyntio ar wella cefnogaeth i oedolion drwy'r rhwydwaith clinigol ar gyfer iechyd meddwl oedolion, a datblygu ffrwd waith Gofal Acíwt ac Argyfwng. Dechreuodd y ffrwd waith Gofal Acíwt ac Argyfwng ym mis Medi, a'i gweledigaeth yw datblygu un model gofal aciwt ac argyfwng i Gymru gyfan. Ei swyddogaeth yw:

- Cefnogi'r grwpiau rhanbarthol presennol wrth iddynt ddatblygu a gwella eu gwasanaethau aciwt ac argyfwng lleol,
- Arwain y gwaith o bwysu a mesur y gwasanaethau aciwt ac argyfwng sydd ar waith ar hyn o bryd ledled Cymru,
- Dylunio'r llwybr gofal aciwt ac argyfwng gorau posibl yn seiliedig ar y dystiolaeth orau sydd ar gael,
- Goruchwyllo'r gwaith o weithredu'r llwybr newydd ledled Cymru

Megis dechrau y mae hyn ond rhoddir diweddariadau pellach ar y gwaith hwn [yma](#)

Er ein bod yn parhau i ddatblygu ein gwasanaethau iechyd meddwl arbenigol, ein nod yw atal yr angen i uwchgyfeirio, ac rydym yn defnyddio dull gweithredu trawslywodraethol i wneud hynny, er enghraifft gyda'n dull gweithredu system gyfan mewn ysgolion.

Mae gwaith y Rhaglen Strategol ar gyfer Iechyd Meddwl yn cael ei lywio gan yr ymgynghoriadau diweddar mewn perthynas â datblygu'r [strategaeth iechyd meddwl a llesiant meddyliol](#) a'r [strategaeth atal hunanladdiad a hunan-niweidio](#). Mae'r dogfennau hyn yn egluro ein blaenoriaethau ar gyfer y strategaethau newydd, sy'n cynnwys ffocws cryf ar atal a sicrhau mai trefn 'dim drws anghywir' sydd ar waith i'r rheini sydd am gael gafael ar y cymorth priodol. Mae'r crynodebau o'r ymgynghoriadau hefyd ar gael drwy'r dolenni hyn. Mae swyddogion wrthi'n gweithio ar y strategaethau terfynol a'r cynlluniau cyflawni cysylltiedig; a bwriedir eu cyhoeddi yn y flwyddyn newydd.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, reading 'S. Murphy'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'S' and a long, sweeping underline.

Sarah Murphy AS/MS

Y Gweinidog Iechyd Meddwl a Llesiant
Minister for Mental Health and Wellbeing